Afdeling : Sociaal domein	Voorstelnummer: 1768
Behandelaar: Loes Mulder	Barneveld, 15 november 2021
Telefoonnummer: 0342-495 248	Portefeuillehouder: P.J.T. van Daalen
X Ter kennisgeving naar de Raad Nummer beleidsproduct 132	X Op overzicht bestaand beleid (website)

Budgetbijstelling Sociaal domein – maandrapportage oktober 2021

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met de voorgestelde financiële wijzigingen;
2. Per saldo de begrote baten en lasten van Sociaal domein bij te stellen met een incidenteel bedrag van € 4.636.552 (nadelig);
3. Het saldo te verrekenen met het jaarresultaat van 2021;
4. Deze bedragen door de raad te laten autoriseren via de maandrapportage (rubriek F).

Inleiding

Ter voorbereiding op de jaarrekening zijn alle budgetten doorgenomen en geanalyseerd en is een eindejaar prognose gemaakt voor 2021. De analyse is opgesteld op het niveau van beleidsproducten en maakt onderscheid tussen baten en lasten. Op een aantal beleidsproducten van Sociaal domein zijn positieve dan wel negatieve afwijkingen geconstateerd die leiden tot een bijstelling. Dit collegevoorstel geeft inzicht in de betreffende afwijkingen.

Zoals te zien gaat het om een grote bijstelling, vooral op het gebied van jeugdhulp. Op grond van het AEF-rapport erkent het Rijk dat gemeenten structureel 1,6 tot 1,8 miljard euro meer nodig hebben voor jeugdhulp dan ze daarvoor van het rijk krijgen. Voor het oplossen van de acute problematiek in de jeugdhulp is door het rijk inmiddels voor 2021 ruim € 600 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten.

Voor Barneveld betekent dit in ieder geval een bedrag van € 1,1 miljoen voor de kosten van voogdij én een bedrag van € 1,6 miljoen dat in de meicirculaire beschikbaar is gesteld voor taakmutaties en decentrale uitkeringen. Deze extra middelen worden niet in de budgetbijstelling van Sociaal domein meegenomen, maar in die van Bedrijfsvoering, waardoor de uiteindelijke bijstelling van Sociaal Domein feitelijk minder nadelig uitpakt dan hier wordt gepresenteerd.

De afwijkingen zijn verdeeld in drie groepen:

- Afwijkingen op personeelskosten, inhuur en detachering. Deze worden op een later moment in een apart collegevoorstel opgenomen.
- Afwijkingen die te maken hebben met de effecten van Corona. Deze afwijkingen worden hier benoemd, maar toegelicht in de Coronamonitor.
- Overige afwijkingen. Deze worden, voor zover relevant, in dit collegevoorstel toegelicht.

Financieel overzicht alle beleidsproducten

De tabel hieronder geeft van alle beleidsproducten de afwijkingen weer ten opzichte van de begroting.

Beleidsproduct	Begroting 2021	Realisatie 2021	Prognose 2021	Saldo	Corona monitor	Budget bijstelling
111 Lokaal onderwijsbeleid	€ 2.646.300	€ 873.255	€ 2.463.259	€ 183.041	€ -	€ 183.041
112 Reïntegratie	€ 1.548.200	€ 824.575	€ 1.260.753	€ 287.447	€ -16.455	€ 303.902
113 Maatschappelijke zorg	€ 5.663.300	€ 4.918.954	€ 5.702.143	€ -38.843	€ -56.343	€ 17.500
121 Sportstimulering	€ 224.100	€ -71.636	€ 224.100	€ -	€ -	€ -
122 Sociaal-cultureel werk	€ 2.328.616	€ 1.653.425	€ 2.474.616	€ -146.000	€ -146.000	€ -
123 Volksgezondheid en preventie	€ 5.179.100	€ 4.281.878	€ 5.089.438	€ 89.662	€ -	€ 89.662
131 Inkomensvoorziening	€ 3.568.254	€ -1.979.762	€ 3.854.287	€ -286.033	€ 326.692	€ -612.725
132 Voorzieningen inwoners met beperking	€ 32.267.300	€ 25.614.342	€ 36.879.840	€ -4.612.540	€ -	€ -4.612.540
311 Volkshuisvesting	€ 46.500	€ 14.508	€ 46.500	€ -	€ -	€ -
333 Bibliotheek	€ 984.300	€ 978.016	€ 986.192	€ -1.892	€ -	€ -1.892
334 Kunst en cultuur	€ 1.028.100	€ 970.635	€ 1.031.600	€ -3.500	€ -	€ -3.500
422 Ondersteuning organisatie	€ 856.300	€ 393.736	€ 856.300	€ -	€ -	€ -
68x Innovatieprojecten	€ 380.205	€ 92.444	€ 380.205	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ 56.720.575**	**€ 38.564.371**	**€ 61.249.233**	**€ -4.528.658**	**€ 107.894**	**€ -4.636.552**

Zoals te zien komt de totale afwijking (“Saldo”) uit op een bedrag van € 4.528.658 (nadelig). In de Coronamonitor is een bedrag van € 107.894 (voordelig) opgenomen en toegelicht. In dit collegevoorstel komt de resterende € 4.636.552 (negatief) aan de orde.

Toelichting per beleidsproduct

Hierna volgt, voor zover relevant, per beleidsproduct steeds een tabel waarin de afwijkingen van dat beleidsproduct zichtbaar worden gemaakt. Vervolgens wordt bij dat beleidsproduct een toelichting gegeven op de afwijkingen.

1. Programma 1. Participatie & Ondersteuning – Beleidsproduct 111 Lokaal onderwijsbeleid

Type	Begroting 2021	Realisatie 2021	Prognose 2021	Saldo	Corona	Bijstelling
Baten	€ -1.375.100	€ -1.605.666	€ -1.391.441	€ 16.341	€ -	€ 16.341
Lasten	€ 4.021.400	€ 2.478.921	€ 3.854.700	€ 166.700	€ -	€ 166.700
	€ 2.646.300	**€ 873.255**	**€ 2.463.259**	**€ 183.041**	**€ -**	**€ 183.041**

Toelichting

De lasten zijn € 166.700 lager dan begroot. Als gevolg van Corona zijn de kosten van leerlingen-vervoer veel lager uitgevallen. In de prognose is veiligheidshalve rekening gehouden met een bedrag van € 100.000 als compensatie van vervoerders voor niet-gereden ritten. Of dit daadwerkelijk aan de orde komt, is op dit moment nog niet bekend.

2. Programma 1. Participatie & Ondersteuning – Beleidsproduct 112 Re-integratie

Type	Begroting 2021	Realisatie 2021	Prognose 2021	Saldo	Corona	Bijstelling
Baten	€ -20.000	€ -3.111	€ -3.111	€ -16.889	€ -	€ -16.889
Lasten	€ 1.568.200	€ 827.686	€ 1.263.864	€ 304.336	€ -16.455	€ 320.791
	€ 1.548.200	**€ 824.575**	**€ 1.260.753**	**€ 287.447**	**€ -16.455**	**€ 303.902**

Toelichting

De lasten zijn € 320.800 lager dan begroot. Vanwege de coronamaatregelen zijn minder re-integratie instrumenten ingezet dan verwacht. De besparing daarop bedraagt naar verwachting € 265.000. Daarnaast worden nog diverse kleinere besparingen voorzien.

3. Programma 1. Participatie & Ondersteuning – Beleidsproduct 123 Volksgezondheid en preventie

Type	Begroting 2021	Realisatie 2021	Prognose 2021	Saldo	Corona	Bijstelling
Baten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Lasten	€ 5.179.100	€ 4.281.878	€ 5.089.438	€ 89.662	€ -	€ 89.662
	€ 5.179.100	**€ 4.281.878**	**€ 5.089.438**	**€ 89.662**	**€ -**	**€ 89.662**

Toelichting

De lasten zijn € 89.700 lager dan begroot. Er is ingezet op ombuiging van speltherapie en een verminderde inzet van gedragswetenschappers. De effecten daarvan zijn zichtbaar in deze onderschrijding.

4. Programma 1. Participatie & Ondersteuning – Beleidsproduct 131 Inkomensvoorziening

Type	Begroting 2021	Realisatie 2021	Prognose 2021	Saldo	Corona	Bijstelling
Baten	€ -7.767.000	€ -12.363.659	€ -7.191.263	€ -575.737	€ -	€ -575.737
Lasten	€ 11.335.254	€ 10.383.897	€ 11.045.549	€ 289.705	€ 326.692	€ -36.987
	€ 3.568.254	**€ -1.979.762**	**€ 3.854.287**	**€ -286.033**	**€ 326.692**	**€ -612.725**

Toelichting

De middelen die de overheid voor bijstandsverlening beschikbaar stelt, betreffen een zogenoemd macrobudget. Een dergelijk budget wordt landelijk vastgesteld. Voor 2021 was het budget voorlopig bepaald op € 7,9 miljoen. Dat was een behoorlijke verhoging ten opzichte van 2020, omdat gerekend werd met een forse toestroom van bijstandsdossiers als gevolg van Corona. Deze verhoging bleef echter achterwege. Om die reden heeft de overheid het definitieve budget voor 2021 naar beneden bijgesteld tot iets meer dan € 7,3 miljoen. Dit verklaart de lagere baten van € 575.000.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Een speciaal onderdeel van dit beleidsproduct betreft de bijstandsverlening van zelfstandigen, de zogenoemde Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

Eind 2020 is (bij het opmaken van de jaarrekening) een bestemmingsreserve gevormd voor een bedrag van € 517.200. Dit bedrag is bedoeld om alle toekomstige uitgaven te dekken die zijn gemoeid met de uitvoering van de Tozo-regeling.

Over 2020 en 2021 samen wordt naar verwachting in totaal een bedrag van ongeveer € 660.000 aan uitvoeringskosten uitgegeven. Behalve voor de gemeente Barneveld wordt ook de uitvoering voor de gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg door ons verzorgd. De daarmee gemoeide kosten (totaal € 200.000) worden aan Scherpenzeel en Woudenberg doorberekend. De netto kosten voor de gemeente Barneveld bedragen dus € 460.000.

Van deze (netto) kosten ad. € 460.000 wordt een bedrag van € 75.000 uitgegeven aan inhuur van personeel. De rest ad. € 385.000 wordt door de bestaande formatie verzorgd. De inzet van eigen personeel zorgde voor een snelle en efficiënte uitvoering van de regeling. Daardoor is echter wel achterstand ontstaan in de uitvoering van eigen werkzaamheden.

Voor de uitvoering van regeling én het wegwerken van de achterstand is na 2021 naar verwachting nog een bedrag nodig van € 250.000. Daarom wordt voorgesteld om in 2021 € 517.200 min € 250.000 = € 267.200 aan de reserve te onttrekken.

5. Programma 1. Participatie & Ondersteuning – Beleidsproduct 132 Voorzieningen inwoners met beperking

Type	Begroting 2021	Realisatie 2021	Prognose 2021	Saldo	Corona	Bijstelling
Baten	€ -678.200	€ -773.812	€ -724.465	€ 46.265	€ -	€ 46.265
Lasten	€ 32.945.500	€ 26.388.154	€ 37.604.305	€ -4.658.805	€ -	€ -4.658.805
	€ 32.267.300	**€ 25.614.342**	**€ 36.879.840**	**€ -4.612.540**	**€ -**	**€ -4.612.540**

De hogere lasten van ruim € 4,6 miljoen worden vooral door de volgende elementen veroorzaakt:

- De kosten voor Wmo-vangnetvoorzieningen in natura en via een persoonsgebonden budget vallen naar verwachting respectievelijk € 700.000 en € 284.000 lager uit dan begroot. Dat komt doordat dit jaar minder inwoners dan verwacht gebruik maken van deze voorzieningen.
- De uitgaven voor jeugdhulp in natura vallen ruim € 5,7 miljoen hoger uit dan begroot. Hier liggen drie belangrijke oorzaken aan ten grondslag. Dat zijn:
    - Er is aan het licht gekomen dat over de jaren 2015 t/m 2019 zorg is geleverd die nog niet eerder in rekening was gebracht. Het gaat om een bedrag van € 924.000.
    - Er is een bedrag opgenomen van € 1,1 miljoen voor uitgaven in verband met voogdij.
    - De uitgaven voor in 2021 geleverde zorg stijgen sneller en meer dan begroot. De verwachte kosten komen naar verwachting € 3,8 miljoen hoger uit dan begroot.

Jeugdhulp in natura

Zoals hiervoor aangegeven stijgen de kosten van in 2021 geleverde zorg sneller en meer dan begroot. De effecten van Corona zijn hier duidelijk merkbaar. Vooral op het gebied van ambulante begeleiding jeugd zien we meer zorg (meer cliënten), maar ook intensievere zorg (zwaardere en langduriger trajecten).

Deze extra lasten worden gedeeltelijk gecompenseerd door extra middelen die het Rijk voor 2021 beschikbaar heeft gesteld. Deze extra middelen zijn niet in *deze* budgetbijstelling opgenomen, maar in die van Bedrijfsvoering. Het gaat om:

- Een bedrag van € 1,1 miljoen ter compensatie van de uitgaven voor voogdij. Deze post wordt dus 1 op 1 gefinancierd.
- Een bedrag van € 1,6 miljoen dat in de meicirculaire beschikbaar is gesteld aan taakmutaties en decentralisatie uitkeringen.